

389L0655

30.12.89

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 393/13

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 30 päivänä marraskuuta 1989,

työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista

(toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

(89/655/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 118 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾ jonka se on tehnyt kuultuaan työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾, sekä katsoo, että

perustamissopimuksen 118 a artiklassa määrätään, että neuvosto antaa direktiivein vähimmäisvaatimukset edistääkseen erityisesti työympäristön parantamista työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun paremman tason takaamiseksi,

mainitun artiklan mukaan näissä direktiiveissä vältetään säätämästä sellaisia hallinnollisia, taloudellisia ja oikeudellisia rasituksia, jotka vaikeuttaisivat pienten tai keski suurten yritysten perustamista taikka niiden kehitystä,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevasta toimintaohjelmasta annetussa komission tiedonnannossa⁽⁴⁾ edellytetään annettavaksi direktiivi työvälineiden käytöstä työssä,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevassa 21 päivänä joulukuuta 1987 antamassaan päätöslauselmassa⁽⁵⁾ neuvosto kiinnitti huomiota komission aikomukseen tehdä neuvostolle lähiaikoina esitys vähimmäisvaatimuksista, jotka koskevat työturvallisuus- ja työterveysasioiden järjestämistä,

niiden vähimmäisvaatimusten noudattaminen, joiden tarkoituksena on taata parempi työsuojelun taso työvälineitä käytettäessä, on olennaisen tärkeää työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi,

tämä direktiivi on sellainen erityisdirektiivi, jota tarkoitetaan toimenpiteistä työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parantamisen edistämiseksi työssä, 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/391/ETY⁽⁶⁾ 16 artiklan 1 kohdassa; mainitun direktiivin säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan työntekijöiden työssään käyttämiä työvälineitä koskeviin kysymyksiin, sen rajoittamatta tässä direktiivissä olevia ankarampia tai erityissäännöksiä,

tällä direktiivillä edistetään käytännössä sisämarkkinoiden sosiaalisen ulottuvuuden kehittämistä,

jäsenvaltioiden on direktiivin 83/189/ETY⁽⁷⁾ mukaisesti annettava komissiolle tiedoksi kaikki koneita, laitteita ja asennuksia koskevat teknisten määräysten luonnokset, ja

päätöksen 74/325/ETY⁽⁸⁾ mukaisesti, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna vuoden 1985 liittymisasiakirjalla, komissio kuulee työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa tehtäessä ehdotuksia näistä kysymyksistä,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I JAKSO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Tarkoitus

1. Tässä direktiivissä, joka on toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi, asetetaan turvallisuutta ja terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset 2 artiklassa olevien määritelmien mukaisesti työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille.

2. Direktiivin 89/391/ETY säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan koko 1 kohdassa tarkoitettulla soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä direktiivissä olevien ankarampien tai erityissäännöksiä soveltamista.

⁽¹⁾ EYVL N:o C 114, 30.4.1988, s. 3,
EYVL N:o C 106, 26.4.1989, s. 13 ja
EYVL N:o C 287, 15.11.1989, s. 12

⁽²⁾ EYVL N:o C 326, 19.12.1988, s. 132 ja
EYVL N:o C 256, 9.10.1989, s. 65

⁽³⁾ EYVL N:o C 318, 12.12.1988, s. 26

⁽⁴⁾ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 3

⁽⁵⁾ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 1

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 183, 29.6.1989, s. 1

⁽⁷⁾ EYVL N:o L 109, 26.4.1983, s. 8

⁽⁸⁾ EYVL N:o L 185, 9.7.1974, s. 15

2 artikla**Määritelmät**

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) "työvälineellä": konetta, laitetta, työkalua tai asennettua järjestelmää, jota käytetään työssä;
- b) "työvälineiden käytöllä": kaikkea toimintaa, johon liittyy työvälineitä, kuten välineen käynnistystä tai pysäytystä, sen käyttöä, kuljetusta, korjausta, muuntamista, huoltoa ja tarkastuksia, mukaan lukien erityisesti puhdistus;
- c) "vaaravyöhykkeellä": työvälineessä tai sen ympärillä olevaa aluetta, jolla alttiina olevan työntekijän terveys tai turvallisuus on vaarassa;
- d) "alttiina olevalla työntekijällä": kokonaan tai osittain vaaravyöhykkeellä olevaa työntekijää;
- e) "käyttäjällä": työntekijää tai työntekijöitä, jolle tai joille työvälineen käyttö on annettu tehtäväksi.

II JAKSO**TYÖNANTAJIEN VELVOLLISUUDET****3 artikla****Yleiset velvollisuudet**

1. Työnantajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työntekijöiden käytettäväksi annetut työvälineet yrityksessä tai laitoksessa ovat suoritettavaan työhön soveltuvia tai ne on muutettu soveltumaan hyvin siihen tarkoitukseen, ja että työntekijät voivat käyttää niitä heidän turvallisuutensa tai terveytensä heikentymättä.

Valitessaan käyttöön aikomiaan työvälineitä työnantajan on otettava huomioon työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavat työn erityisolosuhteet ja -piirteet sekä ne vaarat, joita yrityksessä tai laitoksessa, varsinkin työpaikalla on, tai kaikki muut vaarat, joita kyseisten työvälineiden käyttö aiheuttaa.

2. Jollei ole mahdollista täysin varmistaa, että työntekijät voivat käyttää työvälineitä heidän turvallisuutensa ja terveytensä vaarantumatta, työnantajan tulee toteuttaa aiheelliset toimenpiteet vaarojen minimoimiseksi.

4 artikla**Työvälineitä koskevat säännökset**

1. Työnantajan tulee, tämän rajoittamatta 3 artiklan soveltamista, hankkia tai käyttää:

a) työvälineitä, jos ne on annettu yrityksen tai laitoksen työntekijöiden käyttöön ensimmäistä kertaa 31 päivän joulukuuta 1992 jälkeen, jotka ovat:

- i) sovellettavien ja asiaa koskevien yhteisön direktiivien säännösten mukaisia; tai
- ii) jos mitään muuta yhteisön direktiiviä ei sovelleta tai sovelleta vain osittain, liitteessä asetettujen vähimmäisvaatimusten mukaisia;

b) työvälineitä, jotka täyttävät liitteessä annetut vähimmäisvaatimukset viimeistään neljän vuoden kuluttua 31 päivästä joulukuuta 1992, jos nämä työvälineet on annettu yrityksen tai laitoksen työntekijöiden käyttöön jo ennen kyseistä päivää.

2. Työnantajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työväline pidetään sen koko käyttöajan riittävän huollon avulla sellaisessa kunnossa, että se kussakin tapauksessa täyttää 1 kohdan a tai b alakohdassa olevat vaatimukset.

5 artikla**Työvälineet, joihin liittyy erityisiä vaaroja**

Jos työvälineen käyttöön todennäköisesti liittyy erityinen työntekijöiden turvallisuutta tai terveyttä uhkaava vaara, työnantajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:

- työvälineen käyttö on rajattu siten, että sitä käyttävät vain ne henkilöt, joille on annettu tehtäväksi käyttää sitä;
- korjauksia, muunnoksia, huolto- tai kunnossapitotöitä tekevät työntekijät on erityisesti asetettu suoritamaan kyseistä työtä.

6 artikla**Työntekijöille tiedottaminen**

1. Työnantajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työntekijöillä on työssä käytettäviä välineitä koskevat riittävät tiedot ja tarvittaessa kirjalliset ohjeet, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 89/391/ETY 10 artiklan soveltamista.

2. Tietojen ja kirjallisten ohjeiden on sisällettävä ainakin riittävät turvallisuutta ja terveyttä koskevat tiedot, jotka koskevat:

- työvälineiden käyttöolosuhteita,
- ennakoitavissa olevia poikkeavia tilanteita,
- työvälineiden käytöstä saadusta kokemuksesta tehtäviä aiheellisia päätelmiä.

3. Tietojen ja kirjallisten ohjeiden on oltava niiden työntekijöiden ymmärrettävissä, joita asia koskee.

*7 artikla***Työntekijöiden kouluttaminen**

Työnantajan on, tämän rajoittamatta direktiivin 89/391/ETY soveltamista, toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:

- ne työntekijät, joille on annettu tehtäväksi käyttää työvälinettä, saavat riittävän koulutuksen, mukaan lukien kaikkia sellaisia vaaroja koskeva koulutus, joita käyttö saattaa tuoda mukanaan,
- ne työntekijät, joita tarkoitetaan 5 artiklan toisessa luetelmakohdassa, saavat riittävän erikoiskoulutuksen.

*8 artikla***Työntekijöiden kuuleminen ja työntekijöiden osallistuminen**

Työntekijöitä tai heidän edustajiaan on kuultava ja heidän on sallittava osallistua tämän direktiivin ja siihen kuuluvien liitteiden tarkoittamien asioiden käsittelyyn sillä tavoin kuin direktiivin 89/391/ETY 11 artiklassa säädetään.

III JAKSO

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

*9 artikla***Liitteen muuttaminen**

1. Neuvosto antaa liitteeseen tehtävän lisäyksen, joka koskee erikoistyövälineisiin sovellettavia täydentäviä vähimmäisvaatimuksia ja jota tarkoitetaan liitteen 3 kohdassa, perustamissopimuksen 118 a artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

2. Liitteeseen tehtävät puhtaasti tekniset muutokset, jotka johtuvat

- työvälineiden teknistä yhdenmukaistamista ja standardointia koskevien direktiivien antamisesta, tai

— työvälineiden teknisestä kehityksestä, niitä koskevien kansainvälisten määräysten tai vaatimusten tai niitä koskevan tietämyksen muutoksista,

on annettava direktiivin 89/391/ETY 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

*10 artikla***Loppusäännökset**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kirjallisina ne kansalliset säännökset, jotka ne ovat antaneet tai antavat tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä.

3. Joka viides vuosi jäsenvaltioiden on annettava komissiolle kertomus tämän direktiivin säännösten käytännön täytäntöönpanosta, jossa tuodaan esille työnantajien ja työntekijöiden kannat.

Komissio antaa tiedot asiasta Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavalle komitealle.

4. Komissio antaa määräajoin Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ottaen huomioon 1, 2 ja 3 kohdan.

11 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 30 päivänä marraskuuta 1989.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J.-P. SOISSON

LIITE

VÄHIMMÄISVAATIMUKSET, JOITA TARKOITETAAN 4 ARTIKLAN 1 KOHDAN a
ALAKOHDAN ii ALAKOHDASSA ja b ALAKOHDASSA

1. Yleinen huomautus

Tässä liitteessä asetettuja velvoitteita sovelletaan direktiivin määräykset huomioon ottaen silloin, kun kyseessä oleviin työvälineisiin liittyy vastaavat vaarat.

2. Yleiset työvälineisiin sovellettavat vähimmäisvaatimukset

2.1 Työvälineiden hallintalaitteiden, jotka vaikuttavat turvallisuuteen, on oltava selvästi näkyvissä ja tunnistettavissa ja niiden on oltava tarvittaessa asianmukaisesti merkittyjä.

Hallintalaitteiden on sijoitettava vaaravyöhykkeiden ulkopuolella ja siten, ettei niiden käyttö voi aiheuttaa lisää vaaraa, paitsi jos muunlainen paikka on välttämätön tiettyjen hallintalaitteiden osalta. Hallintalaitteet eivät saa lisätä vaaraa tahattoman käytön seurauksena.

Tarvittaessa käyttäjän on voitava varmistua ohjauskeskuksesta, että vaaravyöhykkeillä ei ole ketään. Jos tämä ei ole mahdollista, järjestelmän on annettava luotettavasti automaattinen, kuultava ja/tai nähtävä varoitussignaali aina ennen kuin koneisto käynnistyy. Alttiina olevalla työntekijällä on oltava riittävästi aikaa ja/tai tarvittavat apuneuvot välttääkseen nopeasti työvälineen käynnistymisestä ja/tai pysähtymisestä aiheutuvat vaarat.

Hallintalaitteiden on oltava luotettavia. Hallintalaitteiden särkyminen tai vahingoittuminen ei saa aiheuttaa vaarallista tilannetta.

2.2 Työvälineen käynnistäminen ei saa olla mahdollista muuten kuin tietoisesti käyttämällä siihen tarkoitukseen varattua hallintalaitetta.

Tämä koskee myös:

- työvälineen käynnistämistä uudelleen mistä tahansa syystä tapahtuneen pysähdyksen jälkeen,
- käyttöoloissa tapahtuneen tärkeän muutoksen tarkastusta (kuten nopeus, paine), paitsi jos sellainen uudelleen käynnistys tai muutos käyttöoloissa ei aseta alttiina olevia työntekijöitä vaaraan.

Tämä vaatimus ei koske sellaista uudelleen käynnistymistä ja muutosta käyttöoloissa, joka johtuu automaattisen laitteen normaalista toimintajaksosta.

2.3 Kaikissa työvälineissä on oltava hallintalaitteiden pysäyttämiseksi täydellisesti ja turvallisesti.

Jokaisessa työpisteessä on oltava hallintalaitteiden vaaran tyyppistä riippuen joidenkin tai kaikkien työvälineiden pysäyttämiseksi niin, että väline on turvallisessa tilassa. Välineen pysäytyslaitteella tulee olla ensisijainen asema käynnistyslaitteisiin nähden. Kun työväline tai sen vaaralliset osat ovat pysähtyneet, energiansyötön kyseisiin käynnistyslaitteisiin on lakattava.

2.4 Mahdollisuuksien mukaan ja koneeseen liittyvistä vaaroista ja sen normaalista pysähdysajasta riippuen työvälineessä on oltava hätäpysäytyslaitteita.

2.5 Työvälineissä, joissa on putoavien tai sinkoutuvien esineiden vaara, on oltava vaaraa vastaavat tarkoituksenmukaiset turvalaitteet.

Työvälineissä, joissa on kaasun-, höyry- neste- tai pölypäästön vaara, on oltava tarkoituksenmukaiset keruu- ja/tai poistolaitteet vaaranlähteiden lähellä.

2.6 Työvälineet ja niiden osat on vakavoitettava kiinnittämällä tai muilla keinoin, jos se on työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden vuoksi tarpeen.

2.7 Jos on vaara, että työvälineen osia murtuu tai hajoaa, mikä todennäköisesti vaarantaisi työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden, on toteutettava tarkoituksenmukaiset suojelutoimenpiteet.

- 2.8 Jos on tapaturman vaara sen vuoksi, että on vaara koskettaa työvälineen liikkuvia osia, nämä osat on varustettava suojuksin tai laittein, jotka estävät pääsyn vaaravyöhykkeille, tai jotka pysäyttävät vaarallisten osien liikkeitä ennen kuin vaaravyöhyke saavutetaan.

Suojusten ja suojalaitteiden on oltava seuraavanlaisia:

- rakenteeltaan vankkoja,
 - ne eivät saa aiheuttaa mitään lisävaaraa,
 - ne eivät saa olla helposti poistettavissa tai tehtävissä toimimattomiksi,
 - niiden on sijaittava riittävän kaukana vaaravyöhykkeestä,
 - ne eivät saa tarpeettomasti rajoittaa näkyvyyttä välineen toiminta-alueelle,
 - niiden on sallittava osien asennuksessa ja vaihdossa sekä huoltotöissä tarvittavat toimenpiteet rajoittaen pääsyä vain sille alueelle, missä työ suoritetaan, ja tämän on tapahduttava mahdollisuksien mukaan suojusta tai suojalaitetta poistamatta.
- 2.9 Niiden alueiden ja kohtien, joissa työskennellään työvälineillä tai huolletaan niitä, on oltava suoritettavaan työhön nähden sopivasti valaistuja.
- 2.10 Kuumat tai hyvin kylmät työvälineiden osat on tarpeellisilta osin suojattava siten, että työntekijät eivät joudu vaaraan koskettaa työvälinettä tai tulla sitä liian lähelle.
- 2.11 Työvälineissä olevien varoituslaitteiden on oltava yksiselitteisiä ja helposti havaittavissa ja ymmärrettävissä.
- 2.12 Työvälinettä saa käyttää vain niihin töihin ja niissä olosuhteissa, joihin se on tarkoituksenmukainen.
- 2.13 Huoltotöiden tekemisen on oltava mahdollista koneen ollessa pysäytettynä. Jos tämä ei ole mahdollista, täytyy olla mahdollista ryhtyä tarvittaviin suojelutoimenpiteisiin, jotta sellaisia töitä voidaan suorittaa tai jotta sellaisia töitä voidaan suorittaa vaaravyöhykkeen ulkopuolella.

Jos koneeseen kuuluu huoltokirja, se on pidettävä ajan tasalla.

- 2.14 Kaikki työvälineet on varustettava selvästi tunnistettavien laittein, joilla ne voidaan eristää kaikista energialähteistään.

Uudelleenkytkentä on voitava sovittaa siten, etteivät kyseessä olevat työntekijät joudu vaaraan.

- 2.15 Työvälineissä on oltava työntekijöiden turvallisuuden varmistamiseksi olennaiset varoitukset ja merkinnät.
- 2.16 Työntekijöiden on voitava mennä turvallisesti kaikkiin paikkoihin, joihin pitää mennä tuotannon, säädön tai huollon vuoksi, ja olla niissä turvallisesti.
- 2.17 Kaikkien työvälineiden on oltava tarkoituksenmukaisia työntekijöiden suojaamiseksi vaaralta työvälineen syttyessä palamaan tai ylikuumentuessa tai kaasun, pölyn, höyryn tai muun työvälineessä tuotetun, käytetyn tai varastoidun aineen päästessä vuotamaan.
- 2.18 Kaikkien työvälineiden on oltava tarkoituksenmukaisia estämään työvälineiden tai työvälineessä tuotettujen, käytettyjen tai varastoitujen aineiden räjähtämisen vaara.
- 2.19 Kaikkien työvälineiden on oltava tarkoituksenmukaisia alttiina olevien työntekijöiden suojaamiseksi suoran tai epäsuoran sähkökosketuksen vaaralta.

3. **Erikoistyövälineisiin sovellettavat täydentävät vähimmäisvaatimukset,**

kuten on mainittu direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa.